

Lexilijst Begrip

Titel:	Lexilijst begrip
Soort instrument:	Vragen- en/of invullijst
Doelgroep:	Meet het taalbegrip van kinderen van 1;3-2;1 jaar.
Leeftijdsgroep:	01;03 - 02;01
Auteurs:	L. Schlichting & H. Lutje Spelberg
Jaar van uitgave:	2007
Uitgever:	Pearson Assessment and Information B.V.
Taalaspect:	Prelinguïstische communicatie, Semantiek, Syntaxis, Morfologie
Genormeerd:	ja
Afnameduur:	Variabel, 30-45 minuten
Benodigdheden:	Handleiding en lexilijsten
Waar te bestellen:	https://www.pearsonclinical.nl/

Extra informatie

De Lexilijst Begrip is een lijst die bestaat uit 225 woorden en zinnestjes die jonge kinderen begrijpen. De lijst is bedoeld om na te gaan of zij zich ontwikkelen in overeenstemming met leeftijdgenootjes op het gebied van het taalbegrip. Ouders krijgen de lijst mee naar huis en kruisen aan welke woorden en zinnestjes hun kind begrijpt. De woorden van de Lexilijst Begrip zijn geordend in 12 semantische categorieën. Voor de keuze van de items is uitgegaan van de woorden in de Lexilijst Nederlands en van de lijst van de eerste 1000 woorden (Schlichting & Lutje Spelberg, 2009). Op de lijst is een drietal vragen toegevoegd, die betrekking hebben op de algemene condities van de taalverwerving van het betreffende kind. Voor de Lexilijst Begrip

zijn er per maand normen ontwikkeld. Deze worden uitgedrukt in de zogenaamde Lexibegripsquotiënten (LBQ's) (Pearson Assessment & Information, B.V.; Schlichting & Lutje Spelberg, 2009).

Doelgroep:

De lijst is bedoeld voor Nederlandstalige kinderen van 15 t/m 25 maanden. Kinderen die ouder zijn dan 25 maanden kunnen met de Lexilijst Begrip worden onderzocht zolang hun taalbegrip niet groter is dan het gemiddelde van een kind van 25 maanden.

Doelstelling:

Het meten van het taalbegrip van jonge kinderen. Dit is vooral van belang als de taalproductie, zoals gemeten met de Lexilijst Nederlands, achter blijft te lopen (Pearson Assessment & Information, B.V.; Schlichting & Lutje Spelberg, 2009).

Taalaspect:

Algehele taalontwikkeling (uitgezonderd pragmatiek), woordenschat (receptief en productief).

Normering:

De Lexilijst Begrip is genormeerd op basis van een representatieve steekproef van 519 Nederlandstalige kinderen verdeeld over 6 empirische groepen: 15, 17, 19, 21, 23, en 25 maanden. De steekproef was representatief voor de Nederlandse bevolking. Er zijn normen per maand ontwikkeld. Er zijn geen aparte normtabellen voor jongens en meisjes, omdat de verschillen tussen de meisjes en jongens wel significant waren, maar niet aanzienlijk. De testscore wordt uitgedrukt in een standaardscore: de LBQ.

Betrouwbaarheid

De betrouwbaarheid van de Lexilijst Begrip is hoog, namelijk van .97 tot .98, afhankelijk van de leeftijdsgroep. De test-hertestbetrouwbaarheid, bepaald in een onderzoek bij 36 kinderen, bleek .84 te zijn (Schlichting & Lutje Spelberg, 2009).

Validiteit:

In 2007 werden twee validiteitsstudies voor de Lexilijst NL en Lexilijst Begrip uitgevoerd. De eerste was gericht op het bepalen van de begripsvaliditeit. Bij het tweede onderzoek ging het om de predictieve validiteit. Voor verder details van het valideringsonderzoek wordt er verwezen naar Schlichting & Lutje Spelberg, 2009. Met de tweetalige Lexiconlijsten is nog maar beperkt validiteitsonderzoek uitgevoerd (Schlichting & Lutje Spelberg, 2009).

Standaardisering:

Semi-gestructureerd. De lijst wordt ingevuld door de ouder(s)/verzorger(s) van het kind. Voor het invullen wordt uitleg gegeven door de therapeut. Voor de scoring en interpretatie van de ingevulde vragenlijst staat een uitgebreide beschrijving in de handleiding.

Evidentie:

-

Tijd van afname:

De afnameduur is variabel (minimaal 30-45 minuten), afhankelijk van de leeftijd van het kind.

Do's and Dont's

- De lexilijsten kunnen gebruikt worden door allen die bekend zijn met het zorgvuldig omgaan met gegevens en het nauwkeurig vaststellen van resultaten uit normtabellen (verpleegkundigen, jeugdartsen, logopedisten en peuterspeelzalleidsters).
- De ouders/verzorgers van het kind vullen de lexilijst altijd thuis in. Het formulier wordt aan hen meegegeven of opgestuurd. Het is noodzakelijk dat zij daar één tot twee weken de tijd voor krijgen.
- Kinderen die achter zijn in hun taalontwikkeling hebben altijd problemen met de taalproductie, en in een kleiner aantal gevallen problemen met het taalbegrip. Het wordt daarom aanbevolen om altijd eerst de Lexilijst Nederlands af te nemen. Als de resultaten daarvan negatief zijn kan alsnog de Lexilijst Begrip afgenomen worden.
- Het wordt aanbevolen om bij risicogroepen de Lexilijst Begrip vanaf 21 maanden standaard in te zetten.

(Schlichting & Lutje Spelberg, 2002; Schlichting & Lutje Spelberg, 2009)

Referenties

- Evers, A., Frima, R.M., & Vliet-Mulder, J.C. van (2009). *COTAN Documentatie*. Amsterdam: Boom test uitgevers.
- Pearson Assessment and Information BV. (z.d). factsheet_lexilijst-nederlands. Verkregen op 27-09-2009 van Pearson.nl
- Pearson Assessment and Information BV. (z.d). factsheet_lexilijst-begrip. Verkregen op 27-09-2009 van Pearson.nl
- Schlichting, J.E.P.T. & Lutje Spelberg, H.C. (2002). *Lexilijst Nederlands. Een instrument om de taalontwikkeling te onderzoeken bij Nederlandstalige kinderen van 15-27 maanden in het kader van vroegtijdige onderkenning*. Amsterdam: Pearson Assessment & Information B.V.
- Schlichting, J.E.P.T. (2006). *Lexiconlijsten Marokkaans-Arabisch, Tarifit-Berbers en Turks. Instrumenten om de taalontwikkeling te onderzoeken bij jonge Marokkaanse en Turkse kinderen in Nederland. Handleiding*. Amsterdam: JIP-Uitgeverij.
- Schlichting, J.E.P.T. & Lutje Spelberg, H.C. (2007). *Lexilijst Begrip: Een instrument om het taalbegrip te onderzoeken bij kinderen van 15-25 maanden in het kader van de vroegtijdige signalering*. Amsterdam: Pearson Assessment & Information B.V.
- Schlichting, L. & Lutje Spelberg, H. (2009). Lexilijsten en Lexiconlijsten, oudervragenlijsten voor de taalontwikkeling. *Logopedie en Foniatrie (6)*: 190-195. Digitale versie te verkrijgen via [deze link](#).